

1805 1. Beh. af Lovf. om Lehn's Stamhuses, osv. Overg. til fri Eiendom, m. m. 1806

været en ren Ubetydelighed. Derimod have Sædegaardseierne ifølge Forordning af 21de Mai 1845 § 27 den Ret, at de kunne raade over deres halve Bo til Fordel for et af Børnene. Hvad Folkethinget ifjor vedtog, var, at samtlige Sædegaardseiere kun skulde have den Ret, Sædegaardseierne have, og at Selveierbønderne skulde miste den Ret, de hidtil have havt til at raade over deres Jordeiendom ubelukkende til Fordel for et af Børnene. Jeg skal for min Part gjerne indrømme, at jeg vel tror, at denne Testationsfrihed ikke er bleven meget benyttet; men det kan dog være, at den kan komme til at blive det. Nu er den ærede Forslagsstiller gaaet den modsatte Vej af den, Folkethinget gif ifjor, idet han har givet Sædegaardseierne, og alle de store Sædegaardseiere i det Hele den samme abstrakte Ret, som Selveierbønderne hidtil have havt, og det kan ikke betvivles, at mangen aristokratisk Godsseier eller større Jordeier vil — thi han kender Lovene — benytte sig af, hvad Bønderne hidtil maasse ikke have benyttet, fordi de ikke vidste, at denne Ret eksisterede. Deri ligger det Forunderlige for mig i den ærede Forslagsstillers Forslag, at samtidig med, at han vil have Jorderne frigitte, tager han med den ene Haand, hvad han giver med den anden, idet han gif Sit til, at Jorderne paany kunne blive baandlagte. De, der have Noget af, hvad jeg vil kalde aristokratiske Nykker i sig, ville nok benytte sig af den Ret, der her gives. Og ikke nok med, at den ærede Forslagsstiller gaar den modsatte Vej af den, som et stort Flertal ifjor fandt det rigtigst at gaa, har han ogsaa indsat en ny Bestemmelse i Slutningen af § 24 om, at Jorden endogsaa skal kunne baandlægges for de eftersølgende Arvinger. Dette var dog kommet ud af selve det af Regjeringen forelagte Forslag. Jeg har allerede indrømmet Lovforslaget, hvad jeg tror at kunne indrømme det, nemlig at det vil kunne i en større Grad befordre Overgangen til fri Eiendom; men af Hensyn til, at den ærede Forslagsstiller samtidig vil baandlægge Jorden, altsaa tage med den ene Haand, hvad han giver med den anden, og navnlig af Hensyn til, at Jesterernes Stilling i den Grad bliver uheldig, at flere vilde komme til at lide følelig under, om dette Forslag blev til Lov, vilde jeg, om vi skulde stemme for Lovforslagets endelige Vedtagelse, ikke kunne give det min Stemme, og det kan kun forandre mig, at det ærede Medlem endog har troet, at kunne gaa videre end baade det andet Thing og selve Regjeringen.

3die Februar.

Nimestad: Den ærede Forslagsstiller har vel ved Indbringelsen af dette Lovforslag udtalt sig nærmere om de Principer, som han har søgt at gennemføre deri; men der er et Punkt, hvorom jeg savner en Udtalelse fra ham, og hvorom jeg egentlig helst vilde have en saadan, fordi det er mig det mest uklare. Det vil nemlig ikke blive mig rigtig klart, hvad den ærede Forslagsstiller egentlig har tilsigtet ved nu i Aar at bringe dette Lovforslag frem. Den almindelige Hensigt — nei, jeg kan desværre ikke sige den almindelige Hensigt, men den normale Hensigt — med at indbringe et Lovforslag maa dog vel være Opfyldelsen af et Ønske og Haab om at se det vedtaget. At det ærede Medlem nu har et levende Ønske om at se dette Forslag vedtaget, nærer jeg selvfølgelig ingen Tvivl om; men det forekommer mig klart, at hverken det ærede Medlem eller Nogen i denne Sal, der deler Anskuelse med ham, kan nære noget som helst Haab om at se dette Forslag blive til Lov. De Erfaringer, vi i saa Henseende have gjort i de to sidste Samlinger, ere dertil altfor talende. Det Lovforslag, det ærede Medlem har fremlagt, er jo i alt Væsentligt stemmende med de Forslag, vi have behandlet de to foregaaende Aar. Disse Forslag kom til os med den Regt, som det altid har, at et Forslag er vedtaget af Landstthinget, og navnlig at det er fremlagt af Regjeringen. Men desuagtet have vi set, at de her i Thinget have mødt en saadan Modstand i den Skikkelse, hvori de forelaa, at det ikke har været tænkeligt at kunne faae dem bragte frem til endelig Vedtagelse i en for det andet Thing og for Regjeringen nogenlunde antagelig Skikkelse, og jeg ser ikke, hvorledes der nu skulde kunne være større Haab derom. Ganske vist er det et nyvalgt Thing, her sidder, men, skøndt man derfor ikke med mathematisk Nøjagtighed kan føre Bevis for, at det vil gaa Lovforslaget i Aar paa lignende Maade som de foregaaende Aar, tror jeg dog, at Enhver, der med skjønfont Blik ser paa Sagen, vil indrømme, at der aldeles ingen Sandsynlighed er for, at Folkethinget i denne Samling vil stille sig anderledes til dette Forslag end i de foregaaende Samlinger. Noget Haab om at se det vedtaget, tror jeg derfor ikke, at det ærede Medlem med Nimestad kan have; men hvad vil han da opnaa? At faae Sagen drøftet paany? Det tror jeg heller ikke, at der er nogen Anledning til. Den har jo virkelig faaet en overmaade grundig og udtømmende Drøftelse her i 4 Samlinger, to Gange paa Grundlag af private Forslag og to Gange paa Grund-